

Keit Kasemets
Riigikantselei

Teie 31.08.2026 nr 2-5/26-01183

Meie 8.09.2026 nr 1-5/26/411-3

Vabariigi Valitsuse protokollilise otsuse vastuolu riigieelarve seadusega

Austatud riigisekretär

Riigikontrolli hinnangul ei ole 7. mai 2026. a Vabariigi Valitsuse istungi päevakorrapunkti 16 raames tehtud valitsuse protokolliline otsus¹ kooskõlas riigieelarve seadusega ning see tuleks tühistada.

Riigieelarve seaduse § 58 lõike 5 järgi ei kanta Vabariigi Valitsuse reservi kasutamata jääki üle järgmisse eelarveaastasse. Seadus on selles küsimuses selge ja ühemõtteline. Vabariigi Valitsus ei saa protokollilises otsuses mainitud viisil ise enda 2026. a reservi 2,1 miljoni euro võrra suurendada. Vabariigi Valitsuse reserv nähakse ette riigieelarves ja 2026. a reservi saab suurendada ainult Riigikogu.

Olete oma 31. augusti 2026. a kirjas selgitanud, et pärast raha eraldamist ei olnud tegu enam Vabariigi Valitsuse reservi kasutamata jäägiga, vaid valitsemisalale juba eraldatud sihtotstarbelise eraldise kasutamata jäägi tagastamisega valitsuse reservi. Kuna Regionaal- ja Põllumajandusministeerium ei kasutanud investeeringutoetusteks eraldatud raha täies ulatuses, tuli kasutamata jäänud summa Vabariigi Valitsuse reservist eraldatud vahendite kasutamise korra § 6 lõike 2 kohaselt Vabariigi Valitsuse reservi tagastada.

Need selgitused ei ole kooskõlas riigieelarve seadusega ning 3. detsembril 2025. a Riigikogus vastu võetud riigieelarve seaduse muutmise seaduse seletuskirjas esitatud selgitustega. Seletuskirja järgi **saab eelarveaastaks planeeritud valitsuse reservi mahtu muuta üksnes riigieelarve seaduse eelnõuga kehtestatud maksimaalse lubatud mahu piires riigieelarve seaduse muutmise või lisaeelarve vastuvõtmisega Riigikogus** (seletuskirja lk 52). See on kooskõlas ka selle eelnõu menetlemise käigus Riigikontrollile antud selgitustega.

Küll aga selgitas Rahandusministeerium eelnõu ettevalmistamise käigus, et ministeeriumile juba eraldatud reservi jääki saab ministeerium sarnaselt teiste riigieelarve vahenditega järgmisesse eelarveaastasse pikendada. Selline põhimõte on toodud ka eelnimetatud seletuskirjas. Kuna eelarveaastaks planeeritud valitsuse reservi mahtu saab suurendada ainult riigieelarve seaduse muutmise või lisaeelarve vastuvõtmisega Riigikogus, siis Regionaal- ja

¹ 7. mai 2026. a Vabariigi Valitsuse istungi päevakorrapunkti 16 raames tehtud valitsuse protokolliline otsus: „Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumil tagastada rahandusministri 30. detsembri 2025. a käskkirjaga nr 95 „Raha eraldamine Vabariigi Valitsuse reservi sihtotstarbelistest vahenditest“ investeeringutoetuste andmiseks ja viibimiskeelu rakendamiseks eraldatud kasutamata vahenditest 2 134 788 eurot Vabariigi Valitsuse reservi.“

Põllumajandusministeeriumile 30. detsembril 2025 eraldatud ja 2026. aasta eelarvesse pikendatud reservi jäägi ebavajalikuks osutumisel jääb see lihtsalt kasutamata.

Vabariigi Valitsuse reservist eraldatud vahendite kasutamise korra § 6 lõike 2 alusel saab Vabariigi Valitsuse reservi tagastada raha üksnes samal eelarveaastal, kui Vabariigi Valitsus on reservist raha eraldanud.

Riigieelarve seadus ei võimalda Vabariigi Valitsusel ise enda reservi suurendada. Kui Vabariigi Valitsus vajab 2026. aastal 2,1 miljoni euro võrra suuremat reservi, siis on Vabariigi Valitsusel õigus algatada selleks riigieelarve muutmine või esitada Riigikogule lisaeelarve.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Janar Holm
riigikontrolör

Teadmiseks: Rahandusministeerium